Voorvisie

Concept Verslag Rekeningencommissie

Datum vergadering	:	20 september 2021
Commissievoorzitter	:	D.G. Heijnen
Commissie adviseur	:	Mw. M. Spoor
Telefoonnummer/e-mail	:	023-5145308 / spoorm@noord-holland.nl

Aanwezig:			
Commissievoorzitter	D.G. Heijnen		
Commissie adviseur	Mw. M. Spoor		
Leden van de commissie	D66	mw. A.C. Kapitein	
	GroenLinks	J.W. Dulfer	
	VVD	G.J.W. Hartog (De techniek laat dhr. Hartog in de steek. Hij kan de vergadering maar enkele minuten bijwonen.)	
Ambtelijke ondersteuning	J.M. Bierhuizen, J. Koning, A. Meijer		
Gedeputeerde:	mw. Z. Pels		
Publiek Belang Accountants	M.E. Dubbelman en R.D.H. Killeen		
Notulist	Moneypenny / mw. I.L. Vos		
Afwezig:	JA21	D.J. van den Berg (met kennisgeving)	
	PvdA	J.J. Carton	
	SP	W. Hoogervorst	

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering van de Rekeningencommissie en verwelkomt de aanwezigen. Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van den Berg.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

4. Vaststellen verslag 31 mei 2021

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Stand van zaken en vervolg van de discussie beleidsindicatoren

Gedeputeerde **Pels** vertelt dat, middels een overzicht, inzichtelijk is gemaakt welke wijzigingen zijn aangebracht in de begroting. Er is een stevige slag gemaakt op het schrappen van overbodige indicatoren. Graag verneemt de gedeputeerde of de Rekeningencommissie dat ook zo ziet. Mogelijk ontbreken er nog zaken? Dit is een groeidocument en een onderdeel van het proces om ervoor te zorgen dat de begroting zo informatierijk als mogelijk is.

De heer **Dulfer** (GL) is tevreden over de voorstellen die voorliggen. De ontwikkelingen worden gemonitord en dat geeft sturingsmogelijkheden. Hoe wordt dit verder gebracht, of betreft het slechts lerend evalueren?
De Programma 7 en 8 bevatten geen indicatoren, maar deze komen er ook niet, terwijl Programma 7 met het Herstelfonds wel een onderwerp omvat om de vinger aan de pols te houden.

Mevrouw **Kapitein** (D66) bedankt de organisatie en de gedeputeerde. Zij was aangenaam verrast en spreekt complimenten uit aan alle betrokken ambtenaren. Er is een forse slag gemaakt. Tevens wordt goed inzicht gegeven in wat er is veranderd.
Als via een ander traject wordt gemonitord dan wordt dat niet meer meegenomen in de begroting. Soms zijn er echter onderwerpen waarbij toch de belangrijkste indicatoren zouden moeten worden meegenomen. Denk aan de Voedselvisie.
In Programma 1 Bestuur staan de indicatoren met betrekking tot PS-vergaderingen et cetera nog opgenomen. Wat is de reden?

De heer **Heijnen** (CDA) is zeer positief over het voorliggende document. De indicatoren zijn veelzeggend en meer gestuurd op het doel dan op de activiteit zelf. Bij een aantal indicatoren rijst de vraag waarom deze zijn geschrapt. Soms is heel stevig gesneden in de indicatoren. Op een ander moment zou de heer Heijnen daarover graag verder praten in de Rekeningcommissie**. (Actie)**

Gedeputeerde **Pels** zegt over het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds dat eerst beleid moet worden vastgesteld. Op dat moment kunnen de indicatoren worden bepaald. Het voornemen is er om indicatoren toe te voegen, maar eerst moet worden beoordeeld waarop we willen meten. Voor wat betreft Financiën verwijst de gedeputeerde naar de bijlage om te zien hoe het staat met solvabiliteit et cetera.
Het betreft een lerend proces (zie ook brief Gedeputeerde Staten). Van een aantal indicatoren ontbreken de data. Het college wil informatie delen met Provinciale Staten, maar soms is er onvoldoende robuuste data. Zodra er betere datasets zijn kunnen indicatoren worden toegevoegd of aangepast. Afgewogen moet worden wat aan indicatoren toegevoegd moet worden om Provinciale Staten in staat te stellen om te monitoren. Daarnaast is er ook de vaste Basismonitor.
De gedeputeerde adviseert de woordvoerders Financiën om mee te geven, dat als een beleidsstuk in een Statencommissie wordt besproken om vooraf goed af te spreken hoe Provinciale Staten willen monitoren. Is dat voldoende in het beleid geborgd?

Het is aan de programma's zelf om te leveren. Moet het bij programma 1 Bestuur anders, dan is het aan Provinciale Staten en de griffie om af te spreken waar en hoe de bespreking daarvan plaatsvindt. Wellicht kan griffie voorzien in een goed proces? **(Actie)**

De **voorzitter** stelt voor om het onderwerp over een half jaar nog eens te agenderen voor de Rekeningencommissie. Dan kan de input vanuit Statencommissies worden meegenomen. **(Actie)**

De heer **Dulfer** (GL) is benieuwd hoe de Staten de vinger aan de pols kunnen houden als indicatoren worden toegevoegd of geschrapt. Komt dat pas boven water bij de begroting?

De **voorzitter** hoorde de gedeputeerde zeggen dat na de vaststelling van nieuwe beleidsdocumenten kan worden gekeken naar de indicatoren. Deze komen terug in de begroting.
De Rekeningencommissie houdt het overzicht.

Mevrouw **Kapitei**n (D66) ziet de rol van de Rekeningencommissie meer om de methodiek en het proces te evalueren. Het bepalen van indicatoren zou in de reguliere processen ingebed moeten zijn. Dat hoort bij nieuw beleid. In de Statencommissies moeten Statenleden de gelegenheid hebben om te vragen of doelstellingen behaald worden, zodat beleid eventueel kan worden bijgesteld.

Gedeputeerde **Pels** herhaalt dat als Gedeputeerde Staten zien dat wanneer nieuwe datasets een indicator kunnen voeden, dat deze vanuit het beleid naar voren zullen worden gebracht.
Het gesprek daarover vindt jaarlijks plaats bij de begroting. Voldoet de begroting? is die leesbaar en bevat deze de juiste indicatoren? Dit traject zal een plek worden gegeven in de P&Ccyclus. Er is altijd ruimte voor verbetering.

Namens de Rekeningencommissie spreekt de **voorzitter** nogmaals complimenten uit voor het goede werk dat is verricht.

6. Stand van zaken wijziging verantwoording rechtmatigheid

De heer **Meijer** (Concerncontrol) meldt dat de organisatie vanaf begrotingsjaar 2022 mogelijk te maken krijgt met de rechtmatigheidsverantwoording, mits er sprake is van een tijdige wetswijziging.

De organisatie kan zich alvast voorbereiden op grond van de nieuwe Kadernota Rechtmatigheid van het Rijk. Consequenties worden uitgewerkt. Aan Provinciale Staten wordt te zijner tijd een voordracht voorgelegd met betrekking tot de rapporteringsgrens. De pProvincie Noord-Holland is al voorgesorteerd op de wetswijziging. Zodra de ingangsdatum van de wetswijziging bekend is, dan wordt die gedeeld met Provinciale Staten. **(Actie)**

De heer **Dulfer** (GL) is benieuwd of de wetswijziging met terugwerkende kracht werkt.

De heer **Meijer** (Concerncontrol) antwoordt dat het gaat om het verantwoordingselement. De organisatie stelt voor zichzelf vast of rechtmatig is gewerkt en gehandeld. Het is een vaststelling die achteraf wordt gedaan en dus weinig impact heeft op de begroting die wordt opgesteld. Keek de accountant eerder of rechtmatig is gehandeld; nu komt dat meer op het bord van de provinciale organisatie te liggen. Er vindt dus achteraf een rechtmatigheidsverantwoording plaats over het boekjaar 2022.

7. Evaluatie accountantswerkzaamheden

De heren Killeen en Dubbelman van Publiek Belang Accountants worden verwelkomd.

Namens de commissie merkt de **voorzitter** op dat de ervaringen met de accountant in het afgelopen jaar, maar ook de jaren ervoor, als erg plezierig en goed zijn ervaren. De accountants geven steeds een goede toelichting op hun werk. Stukken zijn tijdig gereed.

De heer **Meijer** (Concerncontrol) sluit zich aan bij het geschetste beeld.
Langs de lijn van samenwerking, controle aanpak, mate van steun op eigen controles, advisering, subsidieverantwoording, Sisa werkzaamheden en IT-auditor werkzaamheden trok de organisatie de volgende conclusies. De samenwerking is constructief. Er is sprake van een goede wederzijdse afstemming. Tijdens de controle doen zich geen verrassingen voor. Ook de digitale controle, in de afgelopen periode van coronamaatregelen, verliep goed.
Intern is een bredere evaluatie gehouden rondom het Jaarrekeningproces. Bij sommige werksessies was de indruk dat zaken beter vooraf voorbereid hadden kunnen worden door de accountant. Er zijn goede afspraken gemaakt over het oplossen van openstaande punten.
De accountant controleert, maar adviseert ook. In theorie zou dat eventuele onpartijdigheid in de weg kunnen staan. Het is belangrijk dat alle betrokken partijen daar scherp op zijn en blijven.
In het kader van de subsidieverantwoording denkt de accountant goed na en mee over nut en noodzaak. De omvang van Sisa werkzaamheden is substantieel geweest en was in het afgelopen jaar uitgebreider dan eerder, wat (verklaarbare) meerkosten met zich meebracht.
In voorkomende gevallen was er sprake van een discussie over de scope van de opdracht aan de IT-auditor. Die werkzaamheden moeten zuiver gericht zijn op de jaarverantwoording.
Concerncontrol komt met de volgende aanbevelingen.

- Maak met elkaar aan de voorkant afspraken waardoor werksessies nog efficiënter worden.
- Denk eventueel na over de vraag of het voor de organisatie handig en verstandig is om voor advieswerkzaamheden afspraken te maken met een ander accountantskantoor Bepaal in overleg met de accountant de scope van de werkzaamheden van de IT-auditor. Zorg dat de werkzaamheden zich nadrukkelijk toespitsen op de jaarverantwoording.

Over het besluit tot verlenging van de raamovereenkomst met de accountant voor de controle 2022 merkt de heer Meijer het volgende op. De Provincie gaat een nieuw aanbestedingstraject in. Als geen opdracht wordt gegeven voor een verlenging met een jaar dan zal de aanbesteding vervroegd en snel opgepakt moeten worden. Als wel wordt verlengd dan is het advies om alsnog te starten met de voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding.

Mevrouw **Kapitein** (D66) zegt over de IT-audit dat het haar als Statenlid wat vreemd overkwam toen het college zei dat opmerkingen al in uitvoering waren. De opmerkingen van de IT-auditor kwamen over als overbodig en niet relevant. Was een onafhankelijke IT-audit wel nodig? Het is dus belangrijk om kritisch te kijken naar de scope.

De heer **Dulfer** (GL) wenst dat later bij de nieuwe aanbesteding kritisch wordt gekeken naar de combinatie van functies van de accountant (controleren en adviseren).

De heer **Killeen** (Publiek Belang Accountants) maakt als algemene opmerking dat de manier van samenwerken als goed en plezierig zijn ervaren in het afgelopen jaar en in jaren daarvoor.

Aandachtpunten zijn er altijd. De accountant zag ook verbetering in de onderlinge uitwisseling van vragen en antwoorden en het managen van openstaande punten. Het centraal zicht houden op waar we met elkaar staan, dat functioneerde goed.
De accountant richt zich op de drie volgende onderdelen:

- Voortgang in het beschrijven van eigen processen van de provinciale organisatie. We kijken naar processen die voor de accountantscontrole relevant kunnen zijn.
- De IT-omgeving is een belangrijk onderdeel van de jaarrekeningcontrole. Kan een systeemgerichte controleaanpak worden gevolgd? Dat antwoord moet komen van de IT-auditor.
- De Sisa verantwoording leverde een verzwaring op voor de provincie. In plaats van 3 moet nu over 17 regelingen apart verantwoording worden afgelegd.

In reactie op de opmerkingen van Concerncontrol zegt de heer Killeen het volgende.
De inhoudelijke voorbereiding van werksessies is een herkenbaar punt. De accountant ziet verbetering over drie jaar als het gaat over aangeleverde informatie vanuit de provinciale organisatie. Het is de taak van de accountant om een werksessie via een documentenlijst voor te bereiden. Door middel van werksessies wordt beoordeeld of voldoende informatie is aangeleverd voor de jaarcontrole. De aanpak was om de accountant door de informatie te leiden. Inmiddels is de ervaring dat op voorhand meer naar stukken kan worden gekeken. Eerder werden stukken aangeleverd die niet voldeden. Dan was er sprake van veel tijdverlies. Het lijkt de accountant goed om met elkaar te kijken welke voorbereiding wordt verwacht voordat een sessie wordt ingegaan.

De mogelijke onwenselijke combinatie van advies en controle ziet de accountant anders. Al in de offertefase is duidelijk kenbaar gemaakt dat de accountant geen advieswerk verricht. Het gaat uitsluitend om controlerende werkzaamheden. Publiek Belang Accountants is een Audit Only-kantoor. Een opdrachtgever loopt nooit het risico dat consultants naar binnen worden gefietst. De Provincie krijgt het natuurlijk advies dat past bij de controle. Als er belangrijke punten zijn om kennis van te nemen, dan schrijft de accountant die op in zijn rapport.
Publiek Belang Accountants heeft geen consultants in dienst.

Als de accountant vaktechnische vraagstukken krijgt voorgelegd dan volgt daarop een antwoord. Bij de jaarrekeningcontrole vindt de accountant er ook iets van. Dat is de rol die de accountant heeft in het kader van advisering.

De heer **Dubbelman** (Publiek Belang Accountants) is blij met de proactieve houding van de Provincie als opdrachtgever. Soms spelen er lastige vraagstukken. Een provincie heeft immers specifieke unieke projecten. Als voordeel van het overleg (of advies) noemt de accountant het samen nadenken over het toepassen van verslagleggingsregels. Het is een afstemmingsrol die de accountant op prijs stelt.

De heer **Killeen** zegt dat de beste adviseurs binnen de organisatie rondlopen. Ook is er goed overleg met en tussen de andere provincies, waar ook kwaliteit rondloopt. De provincies komen er met elkaar wel uit.
IT-audit: De scope kan nooit gericht zijn op uitsluitend de jaarrekening. Een aantal systemen draait op een platform waarop ook andere systemen draaien. Er wordt gekeken naar het netwerk. Zijn beveiligingsmaatregelen op orde? Als die niet op orde zijn dan valt te concluderen dat het financieel pakket onvoldoende basis kan bieden. Er wordt altijd breder gekeken naar boekhoud-applicaties. Beveiliging is ook onderdeel van de scope voor de IT Audit.

De IT Auditor zag toch zaken die hij de provincie wilde meegeven. Bij de IT-audit zal de controle zich toespitsen op elementen die van belang zijn voor verslaglegging en omgevingsbeveiliging.

De **voorzitter** bedankt voor de reflectie en de beantwoording van vragen.
Als de raamovereenkomst met Publiek Belang Accountants wordt verlengd, dan is dat de laatste keer dat verlengen mogelijk is. Daarna moeten de rekeningcontrolewerkzaamheden opnieuw worden aanbesteed. Die taak ligt onder meer bij de Rekeningencommissie. Het proces is al enigszins gestart. Een afvaardiging van de Rekeningencommissie wordt bij dit proces betrokken. In december zal de Rekeningencommissie het aanbestedingsproces nader bespreken **(Actie)**

8. Toelichting door de accountant op het Controleplan jaarrekening 2022

De heer Dubbelman licht toe dat de kern van het plan staat beschreven op pagina 3 van Controleplan jaarrekening 2022. Het gaat om de risico's die we onderkennen bij de controle, de rechtmatigheid van aanbestedingen, de juistheid van inkoopkosten, personele kosten en subsidielasten. Zijn subsidielasten op de juiste wijze aan het jaar toegerekend en ontvangt Provincie Noord-Holland alle baten waar ze recht op heeft? Verder komen de waardering van deelnemingen, de juiste verantwoording en presentatie van gronden aan bod, de vraag of verslagleggingregels goed zijn toegepast, de Sisa regelingen en de Wet Normering Topinkomens verantwoording.
Op pagina 5 van het Controleplan staan de belangrijke ontwikkelingen vermeld, die de accountant betrekt in de controle van de procesbeschrijvingen, zoals de IT-omgeving, de Sisa-verantwoording, de rechtmatigheidsverklaring vanaf 2022 en coronaverstrekkingen (Zijn de uitgaven voldoende controleerbaar?)
Op pagina 7 staat de tijdsplanning. De zaken die in het rood staan afgedrukt moeten nog nader worden afgestemd met de griffie

De **voorzitter** bedankt beide accountants voor de toelichting en wenst hun succes met het opstarten van het proces om te komen tot de jaarrekeningcontrole. De voorzitter verwijst naar het financieel overzicht met twee extra posten voor de gegevensgerichte controle en voor de Sisa-bijlage. De Rekeningencommissie gaat akkoord met deze twee extra posten.

De griffie zet per e-mail nog de vraag uit of en zo ja, welke speerpunten de Rekeningencommissie eventueel wil meegeven aan de accountant. (**Actie)**

9. Stand van zaken evaluatie project 'Financiële hygiëne' (mondeling)

De heer **Bierhuizen** (Concerncontroller) geeft een toelichting en vertelt dat acties, zoals die waren uitgezet, zijn uitgevoerd. Er wordt geschreven aan een evaluatie en een plan voor hoe nu verder te gaan. Het is aan de Programmamanager om in overleg met mevrouw Luimstra (CZ/FIN) met voorstellen te komen om de werkzaamheden goed te borgen binnen Financiën. Schalen we het programma af of niet? Deze voorstellen zullen door Gedeputeerde Staten worden besproken. In de Rekeningencommissie van december 2021 volgt een uitgebreidere rapportage **(Actie)**

De overgang 'Van verantwoorden naar sturen' is niet geheel gelukt. Rondom verantwoorden moesten toch nog wel de nodige stappen worden gezet. We hebben geconstateerd dat het proces rondom deze jaarrekening weer beter is verlopen. Toch is eris zeker op het gebied van sturen veel gebeurd. De kwaliteit van de budgethoudergesprekken (tussen sectormanagers en directeuren en tussen de directeuren en de algemeen directeur) neemt toe. De gesprekken gaan minder over de cijfers, er

wordt over doelrealisatie, risicomanagement en interne beheersing gesproken. Auditopvolging is daarbij inmiddels een vast agendapunt. Op het gebied van informatievoorziening moeten ook nog de nodige stappen worden gezet.. Er komt een plan voor het vervolg.

De heer **Dulfer** zegt de sturing vooral betrekking moest hebben op onderuitputting. Die was namelijk heel hoog. Gaat de sturing daarop lukken?

De heer **Bierhuizen** antwoordt dat het onderwerp van gesprek is. Dit jaar bleek uit de Jaarrekening dat de onderbesteding ten opzichte van voorgaande jaren aanmerkelijk minder was. Volgend jaar en daarna valt te zien of afspraken langdurig effect hebben. Die borging vindt plaats.

De **voorzitter** bedankt de concerncontroller voor de toelichting. De commissie kijkt uit naar de bespreking in december.

10. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

11. Sluiting vergaderdeel in aanwezigheid van de accountant

De voorzitter sluit het deel van de vergadering waarbij de accountants aanwezig waren.
De heren Killeen en Dubbelman verlaten de digitale vergaderomgeving.

12. Verlenging raamovereenkomst accountant

De **voorzitter** zegt dat nog één jaar verlenging van de raamovereenkomst met Publiek Belang Accountants mogelijk is. Daarna moet de accountantsdienstverlening opnieuw worden aanbesteed. De Rekeningencommissie wordt voorgesteld om de raamovereenkomst met een jaar te verlengen.

De **commissie adviseur** deelt mee dat de heer Hartog (VVD) niet kon inloggen. Hij heeft aangegeven voor een verlenging van de overeenkomst te zijn.

De heer **Dulfer** (GL) constateert dat dit het ambtelijk advies is.

Mevrouw **Kapitein** (D66) is het eens met het voorstel tot verlenging.

De **voorzitter** meldt dat de voorbereiding van de aanbesteding ‘accountantsdiensten’ zal worden geagendeerd voor de Rekeningencommissie in december 2021**(Actie).** De leden van de Rekeningencommissie worden gevraagd na te denken over de vraag of zij zitting willen nemen in een afvaardiging van deze commissie (ca. 3 leden), die zich gaat bezighouden met het aanbestedingsproces.

De voorzitter constateert dat de Rekeningencommissie besluit om positief te adviseren ten aanzien van de verlenging met een jaar van de raamovereenkomst met Publiek Belang Accountants.

13. Sluiting vergadering

De **voorzitte**r sluit de vergadering om 11.25 uur.

Bijlage bij verslag bijdrage van dhr. Hartog

Beste Marjo,

Helaas heb ik afgelopen maandag slechts een bijzonder klein deel van de commissie kunnen 'bijwonen' als gevolg van verbindingsproblemen. Dat is bijzonder spijtig omdat de VVD met name bij agendapunt 5, graag in discussie had willen gaan met de organisatie en de andere leden over de herijking van de indicatoren. De (versnipperde) wijze waarop we dit belangrijke onderwerp nu aanvliegen met behandeling in de rek.comm. alsmede in de diverse vaktechnische commissies, maakt dat de VVD extra aandacht vraagt voor de verslaglegging vanuit de verschillende commissies wanneer de begroting daar vaktechnisch behandeld wordt. Ik verzoek je om deze mail aan het verslag toe te voegen.

GS geven in de begeleidende brief over de begroting aan dat de doelstelling bij de herijking van de indicatoren is het vergroten van de informatiewaarde. De VVD mist een aantal indicatoren op belangrijke beleidsterreinen waar de provincie specifiek beleid op heeft. Denk bijvoorbeeld aan de programma's infrastuctuur, wonen, natuur, economie.

Het meest pregnant komt dit naar voren in programma bereikbaarheid. Op het belangrijke onderdeel provinciale infrastructuur wordt in de begroting volstaan met verwijzing naar IMPI en NIKG. Hier zijn wij als fractie niet gelukkig mee en denken na over mogelijke alternatieven.

De VVD is benieuwd hoe de andere collega's tegen dit onderwerp aankijken en zijn benieuwd naar de toelichting vanuit het college en de organisatie.

Met vriendelijke groeten, Gerard Hartog.

mr. Gerard (G.J.W.) Hartog,

Lid Provinciale Staten van Noord-Holland

VVD Statenfractie Noord-Holland